

ANNE BABA TUTUMLARI VE ÇOCUĞA ETKİLERİ

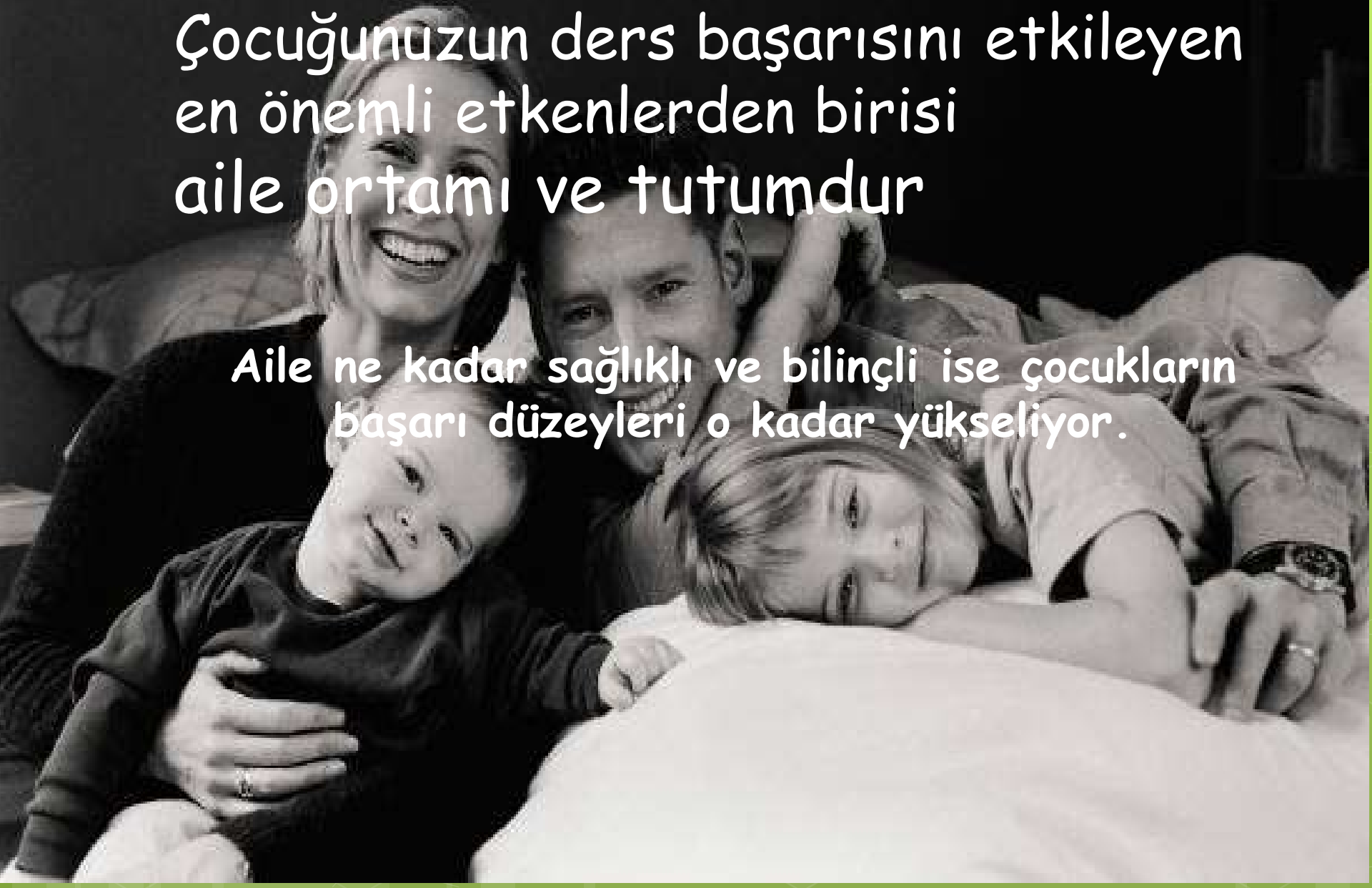
- Aile Tutumları
- Okul veli işbirliği
- Çocukla Sağlıklı İletişim

EĞİTİM AİLEDE BAŐLAR

Siz velilerimiz çocukların başarısında okul kadar hatta daha da önemli bir etkiye sahipsiniz.

Çocuğunuzun ders başarısını etkileyen en önemli etkenlerden birisi aile ortamı ve tutumdur

Aile ne kadar sağlıklı ve bilinçli ise çocukların başarı düzeyleri o kadar yükseliyor.

ANNE BABA TUTUMLARI

OLUMSUZ AİLE TUTUMLARI

- Aşırı Koruyucu Tutum
- Aşırı Baskıcı-Otoriter Tutum
- Aşırı Hoşgörülü-Tavizkar Tutum

1. AŞIRI KORUYUCU TUTUM

- Bu ailelerde anne-babalar çocuğa **gereğinden fazla özen** gösterip onu **denetim** altında tutarlar.
- **Çocuğun başına kötü şeyler gelir diye** kendi başına bir şeyler yapmasına izin vermezler.
- Çocuğun tüm ihtiyaçları büyükleri tarafından karşılanmaya çalışılır.

AŞIRI KORUYUCU ANNE VE BABA TUTUMUNUN ÇOCUK ÜZERİNE ETKİLERİ

- Çocuğun aşırı bağımlı, ürkek, çekingen ve güvensiz bir kişilik geliştirmesine neden olur.
- Çocuğun hatalarının sonucunda yaşayarak öğrenmesine izin verilmez, sorumluluk duygusunun gelişmesi engellenir.
- Çocuk ileriki yaşamında karar almakta ve uygulamakta zorluk çekeceği gibi yaşama karşı içinde bir korku oluşturur.
- Çocuğun kişiliği olgunlaşamaz. İnatçı, istediğini tutturana, mantıksız kavgalar çıkarana, çabuk mutsuz olan bir çocuk ve ileride benzer niteliklere sahip bir yetişkin olur.
- Çevresindeki insanlarla iletişim kurmakta güçlük çeker.

2. AŞIRI BASKICI- OTORİTER TUTUM

- Otoriter tutumda çocukların kişilik özellikleri, **ilgi ve gereksinimleri** dikkate alınmamaktadır. Çocuğun istekleri bastırmaya çalışılır.
- **Katı bir disiplin** anlayışı vardır. Çocuğa açıklanmadan kurallar konulur ve bu kurallara kesinlikle uyması istenir, bu konuda anne-baba asla tartışma kabul etmez.

AŞIRI BASKICI VE OTORİTER TUTUMUN ÇOCUK ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ

- Çocuğun kendine güven duygusu oluşmaz.
- Yaratıcılık engellenir.
- Hata yapanlar mutlaka cezalandırılmalıdır görüşünü benimserler.
- Rutin ve sınırları belli olan iş ve meslekleri seçerler.
- En küçük bir hatada bile hoşgörülerini olmayabilir.
- Okul yaşamlarında fazla başarılı olamazlar.
- Anne-babalarının (veya bir otoritenin) olmadığı ortamlarda kendilerini boşlukta hissederler ve bir otorite bulma arayışı içine girerler.

Çocuğunuzun sınırlarını zorlamayın.

- Her çocuğın kapasitesi, yetenekleri, ilgileri, farklıdır.
- Çocuğunuzdan **yapabileceklerinden fazlasını beklemek**, onlara eğitim hayatları boyunca verebileceğiniz en büyük zarardır.

Başkalarıyla kıyaslanan çocuk
sevilmediğini düşünür.

Oysa çocuklarımız aileleri
tarafından koşulsuz sevmeye
ihtiyaç duyarlar.

KARDEŐLERİN KIYASLANMASI DOĞRU DEĞİLDİR!!!!

KARDEŐLERİN
KIYASLANMASI
ÇOCUĞUNUZUN
KISKANÇLIĞININ
ARTMASINA VE
ONUN
YALNIZLAŐMASIN
A NEDEN OLUR !!!!

3. AŞIRI HOŞGÖRÜLÜ - TAVİZKAR TUTUM

- Denetimin düşük, tepkiselliğin yüksek olduğu bir tutumdur.
- Saldırgan tutumlar dahil çocuğun her tür davranışları hoşgörü ile karşılanır.
- Davranışlara sınır çekilmez ve yaptırım uygulanmaz.
- Anne babaların bu aşırı hoşgörülü tutumları çocuğun onlara hükmetmesine ve çok az saygı göstermesine neden olur.
- Toplumun kendilerine vermediği hakları kendisine veren çocuk içinde bulunduğu grubun veya okulun kurallarına uymada güçlük çeker.

İZİN VERİCİ (HOŞGÖRÜLÜ) TUTUMUN ÇOCUĞUN KİŞİLİK GELİŞİMİ ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ

- Her istediğini yaptırmayı alışkanlık haline getirir.
- Kural tanımaz.
- Ev dışındaki kurallarla karşılaşınca hayal kırıklığına uğrar.
- Her istediği olmadığı için arkadaşlarına uyum sağlamakta güçlük çeker.
- Anne-babasına hükmeder ve onlara çok az saygı gösterir.
- Bencil ve şımarık olur.
- Başkaldırıcı olur ve toplum dışı davranışlar sergiler.
- Doyumsuz olur.

Aşırı kural koymak da,
fazlasıyla kuralsız olmak
da çocuğa zarar verir.

Çocuk için evde düzenli
ve kuralların olduğu bir
ortam gereklidir.

OLUMLU AİLE TUTUMU DESTEKLEYİCİ TUTUM

Bu tutuma sahip anne babalar, çocuklarını herhangi bir karşılık beklemeden içten ve derinden bir duyguyla severler.

- Çocuklarının davranışlarını ilgi ve anlayışla izleyip , kendi ayakları üzerinde durabilecek şekilde yetiştirirler.

DESTEKLEYİCİ TUTUMU BENİMSEYEN AİLE ÇOCUKLARINA İYİ MODEL OLAN AİLEDİR.

Unutmayın ki,
çocuğunuz
birçok
davranışınızı
örnek alıyor!

- Destekleyici tutumdaki aile çocuğuna sevgisini gösteren ailedir..
- Sevmek ve sevdiğinizi hissettirmek arasında çok büyük fark vardır.

- Çocuğunu kabul eden anne ve baba **çocuğun ilgilerini** göz önünde bulundurur ve onun yeteneklerini geliştirecek ortam hazırlar.
- Aileyi ilgilendiren kararlar alınırken **çocuğunda fikri** alınır.bu ailelerdeki genel görüş "çocukta bizimle yaşıyor ve alacağımız kararlarda onunda söz hakkı olmalıdır."şeklindedir.

- Çocuk **sınırlar içerisinde özgürdür.**
  - Neyi, ne zaman ve ne şekilde yapacağını çok iyi bilir.
- Aile bireyleri arasında **etkili bir iletişim söz konusudur.**

Ailenin mutluluğu çocuğa psikolojik güven verir.

- **Aile içi anlaşmazlıklar ve tartışmalar mümkün olduğunca çocuğun yanında yapılmamalıdır.**

Aile içinde çocuğa karşı tutarsızlıklar olmamalıdır.

(Çift yönlü davranış çocuğu yalancılığa ve ikiyüzlülüğe iter.)

ASIL ÖNEMLİ OLAN ÇOCUĞUNUZLA ARANIZDAKİ İLETİŞİMDİR.

- Eğitim ve diplomadan daha önemli bir şey;
çocuğunuzla aranızdaki **sıcak iletişimin**
kaybolmamasıdır.
Hayat boyu buna ihtiyacınız olacak.

Sağlıklı İletişim

İletişimi Nasıl Kolaylaştırabiliriz?

Şaka yapın

Göz teması
kurun

Ses tonuna
dikkat

Duygularını
paylaşın

Yüz yüze
konuşun

Önerilerde
bulunun

Anlaşılır
dil kullanın

Soru sorun

Geribildirim
verin

Dinlediğinizi
belli edin

Dokunun

Empatik
olun

İletişim Engelleri

**Kuşan
kesmek**

Yaglamak

**Fala
konusmak**

**İnsanın
Uzunluk**

**Uygun
vazir**

**Yizine
halklamak**

**Aşın
duygusallık**

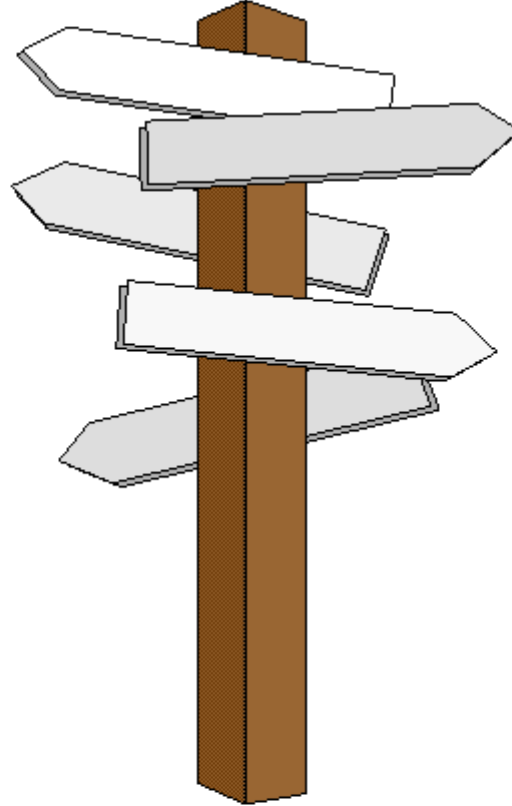
**Yorum
yapmak**

**Alaya
almak**

**Başka
işle
ilgilenmek**

Tartışmak

**Sıldırım
tır**

ETKİLİ DİNLEYİN.

- Anlattıklarını mutlaka dinleyin.
- Onun seviyesine inerek, **göz teması** ile ve gerçekten **vakit ayırarak** dinleyin.

(can kulağı ile...)

- Bazen sadece dinlemek yeterlidir.

Sağlıklı iletişim için iletişim engellerinden kaçının.

1. Emretme, Yönetme

"Yapman gerekir..." "... Yapacaksın" "Yapmak zorundasın"

- Korku ya da aktif direnç yaratabilir;
- Söylenenlerin tersini "denemeye" davet edebilir;
- İsyankar davranışa ya da misillemeye yol açabilir.

2. Uyarma, Tehdit Etme (Gözdağı Verme)

"... yapamazsın ... olur"

"Ya yaparsın, yoksa babana söylerim"

- Korku, boyun eğme yaratabilir;
- Söz konusu sonuçların gerçekten meydana gelip gelmeyeceğini "denemeye" yol açar;
- Gücenme, kızgınlık, isyankarlığa neden olabilir.

3. Sürekli öğüt vermek,

"... Yapmalıydın" "Senin sorumluluğun"

"... Şöyle yapmak gerekir"

- Zorunluluk ya da suçluluk duyguları yaratır;
- Çocuğun durumunu daha şiddetle savunmasına yol açabilir ("kim demiş").

4. Yargılama, Eleştirme, Suçlama

"Olgunca düşünmüyorsun..." "Sen zaten tembelsin..."

- Yetersizlik, yanlış değerlendirme anlamı taşır.
- Çocuğun olumsuz bir yargıya hedef olma ya da azarlanma korkusuyla iletişimi kesmesine yol açar;
- Genellikle çocuk yargı ve eleştirileri gerçek olarak algılar ("ben kötüyüm!") ya da karşılık verir ("siz de daha mükemmel değilsiniz").

Genel olarak iletişim engellerini maddelendirirsek:

- 1-EMİR VERMEK, YÖNLENDİRMEK (Kes şunu!)
- 2-UYARMAK, GÖZDAĞI VERMEK (Sus, yoksa!)
- 3-AHLAK DERSİ VERMEK (Senden daha iyisi beklenir)
- 4-ÖĞÜT VERMEK, (Benim sana söylediklerimi yap)
- 5-ÖĞRETMEK, NUTUK ÇEKMEK
- 6-YARGILAMAK, ELEŞTİRMEK, SUÇLAMAK, AYNİ DÜŞÜNCEDE OLMAMAK (Olgun biri gibi düşünmüyorsun)
- 7-ÖVMEK, AYNİ DÜŞÜNCEDE OLMAK, OLUMLU DEĞERLENDİRMELER YAPMAK
- 8- AD TAKMAK, ALAY ETMEK
- 9- YORUMLAMAK, ANALİZ ETMEK, TANI KOYMAK
- 10-SORU SORMAK, SINAMAK, ÇAPRAZ SORGULAMAK
- 11-SÖZÜNDEN DÖNMEK, OYALAMAK, ALAY ETMEK, ŞAKACI DAVRANMAK, KONUYU SAPTIRMAK (Çocuk gibi davranıyorsun)

VELİLERE ÖNERİLER

**Çocuğunuza zengin olmayı değil, mutlu olmayı öğretin.
Böylece o büyüdüğünde her şeyin fiyatını değil,
değerini bilecektir..**

Çocuğunuzun okul hayatına ilgili ve özverili olun.

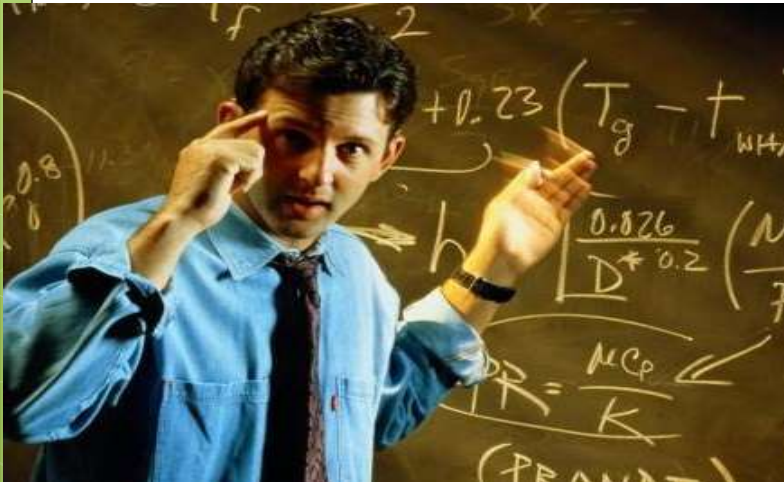
- Öğretmenleri ile diyalog halinde olun.

Çocuğunuzun özel durumları varsa bunlar hakkında mutlaka sınıf öğretmenini bilgilendirin.

- Bunu yaparken diyalog hatalarından kaçının.

Dersleri bölerek sınıfa girmek, en basit konularda bile sürekli telefonla aramak vb.

o Çocuğunuzu okula karşı negatif etkileyecek, **okulla**, **öğretmeniyle** ve **okumakla ilgili** olumsuz eleştirileri onun yanında yapmayın.

Çocuğunuza uygun bir çalışma ortamı hazırlayın.

- Çocuğunuzun evde rahat çalışabilmesi için **bir oda yada bir köőeye** ihtiyacı vardır.
- Çalışma ortamında dikkat dağıtıcı Şeyler (Televizyon, yoğun ses, mzık gibi) olmamalıdır.

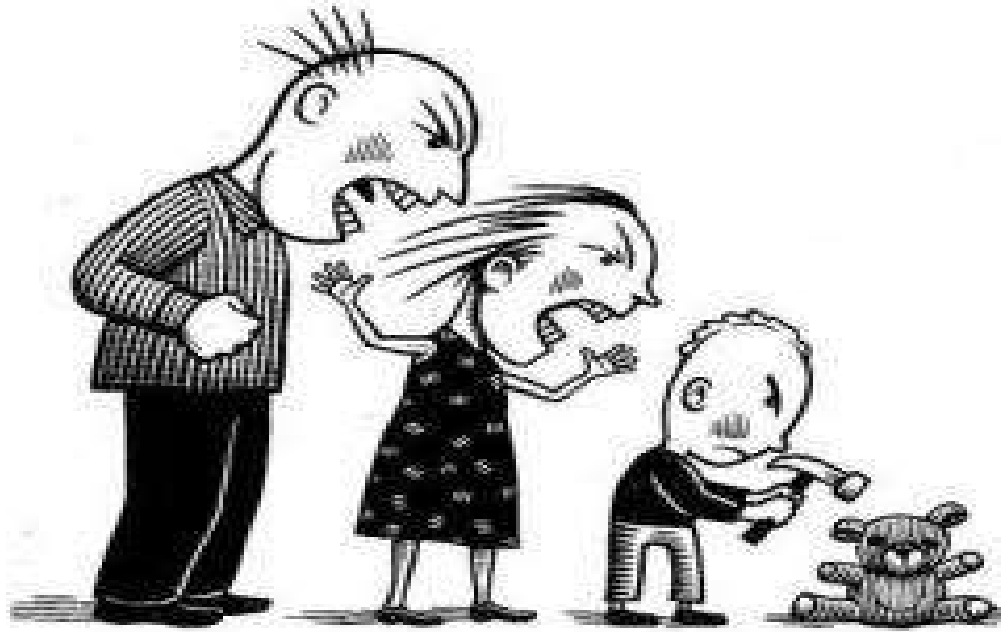
Çocuğunuza s¼rekli ne s¼ylerseniz oyle olma ihtimallerini arttırırsınız.

Bu olumlular i¼in ge¼erli olsa da daha ¼ok olumsuz s¼fatlar i¼in ge¼erlidir.

Fiziksel cezalardan kesinlikle kaçının.

- Ona vereceğiniz ceza; Sevdiği bir etkinlikten maruz kalmasını sağlamak olsun

Evde kurallar olmalı.

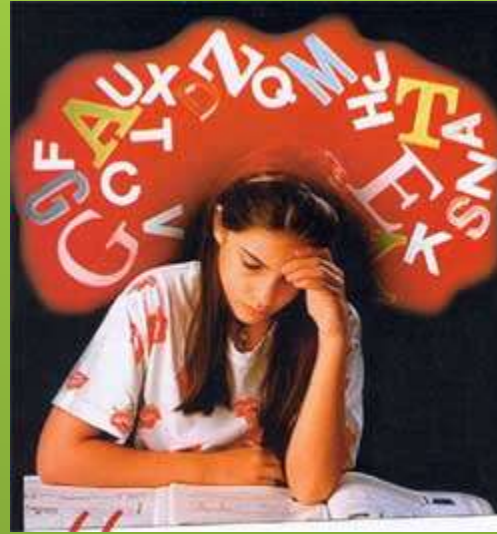
- Televizyon ve bilgisayar saatleri herkes tarafından belirlenmeli ve buna uyulmalı. Siz televizyon seyrederken o ders çalışamaz.

Soyut işlemleri kavramakta güçlük çektiğinden matematik, fen gibi derslerde somut materyallerden faydalanılması gerekmektedir.

Çizerek, yazarak ve kolaydan zora bir yol izlenmeli, ders çalışırken yumuşak bir ses tonu kullanılmalı., başaramadığı konular veya işlerin nedenleri araştırılmalıdır.

Dikkatini toplamak ve belli bir süre devam ettirmek konusunda güçlüğü olan çocuğun dikkat süresini ve yoğunluğunu geliştirmek için Fen, Türkçe gibi derslerde konuyu size de yüksek sesle okumasını ve anlatmasını isteyebilirsiniz.

Çocuğun doğrularına değer
gösterin.

Fikirlerini dinleyin ve önem
verdiğinizi hissettirin

Onunla "sen dili" ile konuşmayın. Sen dili iticidir ve olumsuz etkileri vardır.

- "Çok gürültü yapıyorsun, yerine ; bu gürültüden rahatsız oluyorum şeklinde duygularınızı dile getirin

Çocuğunuzun uygun yollarla vücut enerjisini ve duygularını boşaltmasına (Spor vb.) fırsat tanıyın

- Aşırı disiplin ve cezadan kaçının. Anne-baba olarak saldırganlık örneği oluşturmayın.

Çocuğun evde sorumluluk almasını sağlayın

- Ona verdiğiniz küçük sorumluluklar "kendisine güvenildiğini, önem verildiğini" anlatır

Öğretmeni/Öğretmenleri ile sık sık görüşün ve yapabilecekleriniz konusunda yardım isteyin.

- Çocuğunuzun sağlık durumu ile yakından ilgileniniz.
- Hastalıklardan bir kısmı, çocuğun hayat enerjisini önemli ölçüde azaltarak onu dermansız bırakır. Bir kısmı ise; doğurdukları devamlı acı ve ağrılar yüzünden çocuğun ilgi ve dikkatini ders konuları üzerinde toplamasına engel olur.

Çocuğunuzun kılık-
kiyafetine özen
gösteriniz. Kiyafetlerinin
okul kurallarına uymasına
ve temizliğine dikkat
ediniz.

Çocuklarımız büyüme ve gelişme
çağındadır.

Her gün aynı saatte uyumasına ve
uyanmasına dikkat edin.

"ŒU DÜNYADA HER ŒEYİN EN İYİSİNE LAYIK ÇOK ÖZEL VE GÜZEL BİR ÇOCUK VAR! O, SİZİN EVİNİZDE YAŒIYOR."

D.Cüceloğlu

Çocuğunuzla ilgili yaşadığınız
problemlerinizde

**Okul Rehberlik
Servisimizden**
yardım alabilirsiniz.